

Infecties en ontstekingen in de mond

Als je mond ontstoken is, is het mondslijmvlies gevoelig, pijnlijk, rood en/of opgezwollen. Ontstekingen in de mondholte komen regelmatig voor, als gevolg van infecties, minder weerstand, slechte mondverzorging, maar ook als bijwerking van chemotherapie en/of bestraling bij mensen met kanker. In dat geval wordt het ook wel orale mucositis genoemd.

Wat is stomatitis?

Bij een ontsteking is er sprake van irritatie van het mondslijmvlies. Dat kan komen door slechte mondverzorging of een droge mond, maar ook als bijwerking van chemotherapie of bestraling.

Een ontsteking kan worden veroorzaakt door een infectie. Bij een infectie heb je altijd te maken met ziektekiemen: virussen, bacteriën of schimmels. Als je weerstand goed is, heb je daar weinig of geen last van. Maar als je al een zwakke gezondheid hebt, kunnen ze voor nare klachten zorgen en ernstig verlopen. Als de bacteriën uit je mond in je bloed komen, kun je een bloedvergiftiging krijgen. Dat is een gevaarlijke situatie.

Wat merk ik van stomatitis?

Ontstekingen in je mond (eventueel als gevolg van een infectie) kunnen allerlei klachten geven, zoals:

- [pijn](#)
- bloedend tandvlees
- rode slijmvliesen
- [smaakverlies](#) (minder goed kunnen proeven)
- een [slechte adem](#)
- moeite met eten en drinken
- zwellingen en zweertjes in de mond

Oorzaken van stomatitis

Een ontsteking van je mond in de palliatieve fase kan komen door:

- slechte mondverzorging
- scherpe randen van je gebit, slecht passend kunstgebit
- [droge mond](#)
- slecht algemene lichamelijke toestand
- infecties van de mond of het tandvlees
- gebruik van zogenaamde ‘pufjes’ met corticosteroiden
- na of tijdens het gebruik van antibiotica
- chemo- of radiotherapie
- na stamcel transplantatie

Soms is er sprake van aften: kleine, grijswitte, pijnlijke plekjes in je mond.

Een infectie in je mond kan komen door:

- schimmelinfecties, met name de zogenaamde Candida (‘spruw’). Die geeft meestal witte puntjes en/of een wit aanslag in de mond, de keel en op de tong. Deze infectie zie je vaak bij het gebruik van bepaalde medicijnen zoals corticosteroiden (prednison of dexamethason) en antibiotica.
- virussen, meestal het herpesvirus. Dat zorgt vaak voor pijnlijke zweertjes in de mond.
- bacteriën

Onderzoek

De arts zal je eerst vragen stellen over je voorgeschiedenis (hoe het vroeger met je ging) en je klachten. Daarna zal zij in je mond kijken.

Het kan zijn dat je arts meer onderzoeken voorstelt, zoals bloedonderzoek of een kweekje om te kijken welke ziektekiemen de infectie veroorzaken.

Stomatitis: wat kan eraan gedaan worden?

Ontstekingen en infecties in de mond kunnen voorkomen worden door betere weerstand, een betere mondverzorging en geen wondjes (bijvoorbeeld door een

niet goed passend kunstgebit).

Bij het gebruik van pufjes met corticosteroiden is het belangrijk om de mond goed na spoelen met water.

Een goede weerstand vermindert de kans op infecties. Eet en drink dus zo gezond mogelijk.

Mondverzorging

- spoel je mond 4 tot 10 keer per dag
- poets je tanden met een zachte tandenborstel of met een elektrische tandenborstel
- maak één keer per dag de ruimte tussen je tanden en kiezen goed schoon met tandenstokers of ragers
- poets je tong met een zachte tandenborstel of maak hem schoon met een tongschraper
- maak je kunstgebit of plaatje goed schoon
- vet lippen en mondhoeken in met vaseline

Het kan ook zijn dat je dokter je doorverwijst naar een diëtist, mondhygiënist of tandarts.

Als je een infectie hebt en de dokter weet welk micro-organisme de infectie veroorzaakt, kan zij daar medicijnen voor geven:

- bij een bacteriële infectie: antibiotica
- bij een virusinfectie: antivirale middelen
- bij een schimmelinfectie: antischimmelmiddelen

De pijn in je mond door de ontsteking kan bestreden worden met pijnstillers zoals paracetamol en/of opioïden zoals morfine. Plaatselijke pijnstilling, met een verdovend middel (lidocaïne gel of spray) of een mondspoeling met morfine kan ook. [Sterke pijnstillers \(opioïden\)](#) neem je alleen als de dokter dit zegt.

Wat kan ik of mijn naaste doen?

Met een juiste behandeling kan de ontsteking in de mond over gaan. Als je een ontsteking in de mond hebt, zorg voor goede voeding en mondverzorging. Heb je last van je mond of je gebit? Praat erover met je dokter of verpleegkundige. Zij kunnen je advies geven of een tandarts of mondhygiënist inschakelen. Heb je last van pijn in je mond door chemotherapie of bestraling (orale mucositis)? Kijk dan op [kanker.nl](#) voor meer informatie.

Wat zijn mijn wensen?

Het is belangrijk dat je dokter, je verzorgers en je naasten weten wat je voelt. Denk niet: ach, het is maar een plekje of wondje in mijn mond. Zeg gerust waar je last van hebt, en probeer uit wat voor jou de beste en prettigste oplossing is, zodat je meer van je eten kunt genieten. Dat is niet alleen fijn, maar ook beter voor je gezondheid.

Over deze tekst

We hebben deze tekst gemaakt met de [richtlijn 'Mondklachten en Slikstoornissen in de palliatieve fase'](#)